

POWIATOWY URZĄD PRACY W MIKOŁOWIE
43-170 Łaziska Górne, ul. Chopina 8
tel. 224-10-92, fax. 225

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE MIKOŁOWSKIM
W PIERWSZYM PÓŁROCZU 2013 ROKU

Październik 2013

Wstęp

Przedstawiamy Państwu kolejny „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie mikołowskim”. Opracowanie to jest obrazem lokalnego rynku pracy powstałym na podstawie danych statystycznych. Można zatem w nim zaobserwować co działo się w strukturach zawodowych osób bezrobotnych, a także jakie oferty pracy najczęściej zgłaszali pracodawcy. Opracowanie to opatrzone jest spostrzeżeniami i komentarzami specjalistów rynku pracy, którzy na co dzień prowadzą aktywizację zawodową osób bezrobotnych oraz zajmują się obsługą pracodawców w zakresie usług świadczonych przez PUP.

Pamiętać należy, że jest to obraz rynku pracy widziany oczami osób tworzących ten materiał. Może on zatem budzić różnego rodzaju kontrowersje. Dlatego pragniemy Państwa gorąco zaprosić do analizy tego rankingu oraz do dyskusji na ten temat, choćby tylko z uwagi na fakt, że my wszyscy wspólnie tworzymy i kształtujemy rynek pracy. Każdy z nas ma zatem swoje spostrzeżenia co do zmian zachodzących na owym polu.

BEZROBOCIE W STATYSTYCE

Stopa bezrobocia w Polsce w styczniu 2013r. wynosiła 14,2%, w województwie śląskim 11,9%, a w powiecie mikołowskim 8,7%. W przeciągu sześciu miesięcy, bezrobocie w Polsce zmniejszyło się i w czerwcu 2013r wynosiło 13,2%.

Zmieniło się ono również w województwie śląskim (11,2%). W powiecie mikołowskim stopa bezrobocia w czerwcu 2013r. osiągnęła 8,6% .

W świetle danych GUS oraz danych Powiatowego Urzędu Pracy stopa bezrobocia na terenie Powiatu Mikołowskiego w czerwcu 2013r. była znacznie niższa (8,6%) od stopy bezrobocia notowanej w Polsce (13,2%).

W pierwszym półroczu 2013r. stopa bezrobocia w powiecie oscylowała od 8,7% do 8,6%. Na przestrzeni 6 miesięcy mamy zatem do czynienia z minimalnym spadkiem stopy bezrobocia.

W powiecie mikołowskim w okresie od stycznia do końca czerwca 2013r., największą liczbę bezrobotnych odnotowano w kwietniu i wynosiła ona 3585 osób. W następnych miesiącach można było zaobserwować wolny systematyczny spadek ogólnej liczby bezrobotnych.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w poszczególnych miesiącach pierwszego półrocza 2013r.			
Lp.	Miesiąc	Ogółem	Kobiety
1.	STYCZEŃ	3474(w 2012r. - 3016)	1872(w 2012r. - 1697)
2.	LUTY	3540(w 2012r. -3088)	1909(w 2012r. -1711)
3.	MARZEC	3580(w 2012r. -3114)	1907(w 2012r. -1704)
4.	KWIECIEŃ	3585(w 2012r. -3025)	1905(w 2012r. -1697)
5.	MAJ	3487(w 2012r. -2904)	1858(w 2012r. -1644)
6.	CZERWIEC	3423(w 2012r. -2901)	1846(w 2012r. -1674)

W ogólnej liczbie osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mikołowie (w omawianym przedziale czasowym) nieznacznie większą grupę stanowią kobiety. W przeciągu całego pierwszego półrocza 2013 roku ich liczba w poszczególnych miesiącach była większa średnio o ok. 250 osób w stosunku do liczby zarejestrowanych mężczyzn.

Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w pierwszym półroczu 2013 roku w PUP Mikołów największą grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Na koniec drugiego kwartału odnotowano 1273 takich osób co stanowi 37,2% ogólnej liczby zarejestrowanych. W grupie tej 530 osób to kobiety, które stanowią 15,48% ogólnej liczby bezrobotnych. Drugą zaś najliczniej zarejestrowaną grupę stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Na koniec II kwartału 2013r. odnotowano 775 takich osób, co

stanowi 22,6% ogólnej liczby osób zarejestrowanych, w tym 477 Pań (13,9% ogólnej liczby).

Z danych statystycznych PUP wynika, iż wśród kobiet zarejestrowanych w PUP przewagę stanowią Panie posiadające kwalifikacje zawodowe (1267 osób) w stosunku do kobiet nie posiadających tychże kwalifikacji (579 osób). Wśród kobiet posiadających wyuczony zawód sytuacja kształtowała się następująco:

- **wykształcenie wyższe** - 260 kobiet (69,9% ogółu zarejestrowanych osób posiadających wykształcenie wyższe),

- **wykształcenie policealne i średnie zawodowe** - 477 kobiet (61,5% ogółu zarejestrowanych osób posiadających wykształcenie policealne i średnie zawodowe),

- **wykształcenie zasadnicze zawodowe** - 530 kobiet (41,6% ogółu zarejestrowanych osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe).

Panie bez kwalifikacji zawodowych stanowią 57,7% ogólnej liczby osób legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i średnim ogólnokształcącym. Na różnych poziomach wykształcenia wartości te kształtują się w sposób następujący:

- **wykształcenie średnie ogólnokształcące** - 289 kobiet (74,87% ogółu zarejestrowanych osób posiadających wykształcenie ogólnokształcące),

- **wykształcenie gimnazjalne i podstawowe** - 290 kobiet (47% ogółu zarejestrowanych osób posiadających wykształcenie gimnazjalne i podstawowe).

Dane statystyczne wskazują, iż poziom bezrobocia w powiecie mikołowskim wzrósł o 522 osoby w stosunku do okresu analogicznego w ubiegłym roku. Zjawisko to może mieć różne źródła. Faktem jest jednak to, że Publiczne Służby Zatrudnienia w Polsce otrzymują coraz mniej środków z Funduszu Pracy na aktywizację zawodową osób bezrobotnych. W rzeczywistości wygląda to tak, że potencjalny klient danego urzędu pracy wykazuje się aktywnością na rynku pracy. Znajduje pracodawcę, który jest gotów go przyjąć na staż lub zatrudnić po ukończonym specjalistycznym szkoleniu i okazuje się, że w PUP środki wyczerpały się np. w kwietniu. Efektem finalnym tego zjawiska jest właśnie wzrost bezrobocia. Ostatnio wiele mówi się o zmianach funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia w Polsce. Należy jednak pamiętać, że skuteczne łagodzenie negatywnych skutków bezrobocia musi opierać się po pierwsze na stabilnej gospodarce kraju, której Polsce niestety brakuje. Drugim ważnym aspektem tych działań powinien być duży nacisk na promocję i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw. Są one podwaliną każdego dobrze rozwijającego się kraju. Bez małych i średnich przedsiębiorstw nie będzie także nowych miejsc pracy oraz wpływu większych podatków do budżetu Państwa. W Polsce procedury założenia i prowadzenia działalności są w dalszym ciągu bardzo skomplikowane, co w znacznym stopniu odstrasza wiele osób zainteresowanych prowadzeniem własnego biznesu.

ANALIZA DANYCH STATYSTYCZNYCH

Tabela:

T-I/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie mikołowskim stan w końcu I półrocza 2013 roku

W końcu I półrocza 2013 r. w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Mikołowie zarejestrowane były 3423 osoby bezrobotne reprezentujące różne zawody i specjalności. Wśród 30 najczęściej pojawiających się zawodów można było zaobserwować między innymi:

1. Bez zawodu	385
2. Sprzedawca	361
3. Ślusarz	133
4. Robotnik gospodarczy	74
5. Kucharz	58
6. Robotnik budowlany	58
7. Murarz	53
8. Technik prac biurowych	51
9. Sprzątaczką biurową	49
10. Technik ekonomista	40
11. Cukiernik	40
12. Górnik eksploatacji podziemnej	40
13. Magazynier	39
14. Technik mechanik	36
15. Kelner	36
16. Fryzjer	36
17. Krawiec	35
18. Księgowy	34
19. Kierowca samochodu ciężarowego	34
20. Pozostali elektromechanicy i elektrycy	33
21. Technik administracji	32
22. Ekonomista	32
23. Lakiernik samochodowy	28
24. Tokarz w metalu	28
25. Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	27
26. Mechanik samochodów osobowych	25
27. Kucharz małej gastronomii	24
28. Technik informatyk	23
29. Technik żywienia i gospodarstwa domowego	22
30. Kierowca samochodu osobowego	22

Powyższa lista nie odbiega w większym stopniu od zestawień prowadzonych w tym zakresie w poprzednich latach. Wpływ na to ma wiele czynników. Sytuacja społeczno-ekonomiczna regionu, lokalna edukacja, motywacje do podnoszenia kwalifikacji zawodowych itp. Należy pamiętać także, iż duży wpływ na to ma charakter lokalnego rynku pracy. W małym powiecie, takim jak mikołowski, będą

występowały zawsze zawody, które mają największy udział w strukturze zatrudnienia tego rynku. Mamy tu zatem do czynienia np. ze sprzedawcami, robotnikami budowlanymi, kucharzami, sprzątaczkami, pracownikami biurowymi. Pragniemy także zwrócić uwagę na fakt, iż powyższa lista opiera się na bazie wykształcenia osób rejestrujących się w PUP. Nie wchodzi tu w grę zawody wykonywane. Gdyby brać pod uwagę tego typu wyznacznik, mogłyby wystąpić niewielkie zmiany na powyższej liście.

Warto również tutaj wspomnieć o pewnym fakcie, który ma ogromny wpływ na poziom bezrobocia w całym kraju. W Polsce występuje bardzo ograniczony wachlarz możliwości podjęcia prac prostych. Prawie każda zgłaszana do Urzędów Pracy oferta jest obarczona szeregiem wymogów co powoduje, że na rynku nie ma pracy dla osób bez kwalifikacji zawodowych (lub tych, którzy je utracili). Migracja zarobkowa jakiej jesteśmy świadkami już od kilku lat jest na to dobrym dowodem. W względnie normalnie rozwijającej się gospodarce nie przykładana się wagi do tego kto jest np. pracownikiem produkcji. Nie ważne czy ta osoba ma wykształcenie wyższe czy podstawowe. Jeśli jest zdolna i chętna do wykonywania danych czynności zawodowych, to te czynności wykonuje. Do tego dochodzi także problem zarobkowy. Nasi rodacy wyjeżdżający po za granice kraju nawet nie znając języka, są w stanie zarobić na swoje utrzymanie i normalne proste życie. Sytuacja ta jest prawie zupełnie niemożliwa na krajowym rynku pracy.

Problematyka dotycząca osób bezrobotnych bez kwalifikacji jest bardzo skomplikowana. Liczba takich osób na lokalnym rynku pracy jest dość duża w porównaniu do ilości osób zarejestrowanych w poszczególnych zawodach. W powiecie mikołowskim i jego okolicach już prawie nic nie pozostało po czasach świetności przemysłowego Śląska. Zakłady potrzebujące niegdyś każdą ilość siły roboczej, dziś już nie istnieją. Te, które pozostały cały czas ulegają restrukturyzacji i różnym przemianom, które często wiążą się np. ze zwolnieniami grupowymi. Oznacza to, że każde zatrudnienie ewentualnego pracownika musi być dobrze przemyślane, aby nie przysporzyć firmie strat.

Innym powodem występowania dużej ilości osób bezrobotnych w poszczególnych zawodach są w dalszym ciągu utrudnione procedury związane z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej oraz wysokie podatki jakie z tego tytułu są nakładane na potencjalnego przedsiębiorcę. Tempo w jakim na rynku powstają nowe firmy, a następnie są likwidowane można zaobserwować w wielu branżach. Jednym z najbardziej widocznych przykładów jest gastronomia. Bardzo często w naszych miejscowościach możemy zaobserwować powstanie małych lokali bistro, w których można coś szybko i tanio zjeść. Ich częstotliwość zamykania oraz zmiany właścicieli jest wręcz zaskakująca. Nie ma zatem się co dziwić, że wśród grup zawodowych najczęściej rejestrujących się w PUP jest właśnie zawód kucharz.

Tabela:

T-II/P-1a Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie mikołowskim stan w końcu I półrocza 2013 r.

Na koniec I półrocza 2013 r. z ewidencji osób bezrobotnych można było wygenerować przedstawione poniżej najczęściej pojawiające się grupy zawodowe:

1. Sprzedawcy i pokrewni
2. Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni
3. Pracownicy usług osobistych
4. Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych
5. Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni
6. Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)
7. Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych
8. Średni personel do spraw biznesu i administracji
9. Elektrycy i elektronicy
10. Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie

Nie można spodziewać się jakichkolwiek większych zmian w strukturze osób bezrobotnych jeśli lokalny rynek pracy kręci się ciągle wokół tych samych problemów. Na terenie powiatu mikołowskiego praktycznie nie pojawiają się nowe duże i średnie przedsiębiorstwa, a co za tym idzie wchłanianie rynku pracy wolnej siły roboczej praktycznie nie istnieje. Rotacje jakie powstają w strukturach grup zawodowych osób bezrobotnych mają jedynie charakter wymienny (ktoś odchodzi z zakładu pracy, a ktoś jest zatrudniany).

Spowolniło się także tempo powstawania w powiecie nowych działalności gospodarczych. Sytuacja ta oczywiście przekłada się na strukturę zawodową osób bezrobotnych. Jednym z efektów wywołujących ten stan rzeczy oczywiście jest brak środków w PUP na dotacje na otwarcie własnej działalności. Osoby rejestrujące się w PUP po likwidacji własnej działalności często wskazują również, że efektem takiej decyzji były zbyt duże składki ZUS oraz skomplikowana procedura rozliczania się z urzędem skarbowym.

Tabela:

T-II/P-3 Oferty pracy wg zawodów w powiecie mikołowskim w końcu I półrocza 2013 roku

W I półroczu 2013r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Mikołowie zgłoszonych zostało 616 ofert pracy. Wśród najczęściej pojawiających się ofert pracy można wyróżnić:

1. Technik prac biurowych	57 ofert
2. Robotnik budowlany	54
3. Sprzedawca	29
4. Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	20
5. Fryzjer	18
6. Robotnik gospodarczy	16
7. Ślusarz	16
8. Kierowca samochodu ciężarowego	16
9. Magazynier	14
10. Brukarz	14
11. Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	13
12. Przedstawiciel handlowy	12
13. Spawacz metodą MAG	11
14. Malarz konstrukcji wyrobów metalowych	10
15. Stolarz	9
16. Kelner	8
17. Mechanik pojazdów samochodowych	8
18. Księgowy	7
19. Technik administracji	6
20. Doradca klienta	6
21. Murarz	6
22. Pozostali operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	5
23. Barman	5
24. Kosmetyczka	5
25. Technik handlowiec	5
26. Asystent nauczyciela przedszkola	5
27. Operator zgrzewarek	5
28. Frezer	5
29. Tokarz w metalu	5
30. Piekarz	5
31. Sprzątaczką biurowa	5
32. Dozorca	5

W stosunku do roku ubiegłego, na pierwszym miejscu powyższej listy nastąpiła zmiana. Obecnie na czele zestawienia występuje pozycja: technik prac biurowych, co może wskazywać na większe zapotrzebowanie na pracowników

biurowych na lokalnym rynku pracy. Należy jednak pamiętać, iż znaczna część tych ofert to oferty staży. Podobnie zresztą wygląda sprawa zawodu "pozostali pracownicy przy pracach prostych...", gdzie większość zgłoszonych ofert to prace społecznie użyteczne. Nie są to więc oferty na otwartym rynku pracy, wiążące się z możliwością długoterminowego zatrudnienia na umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną. Formy takie dają natomiast możliwość zdobycia doświadczenia zawodowego, czy też przypomnienia sobie umiejętności zawodowych, a także ułatwiają wejście na rynek pracy.

Na powyższej liście możemy także zaobserwować większe zapotrzebowanie na rynku pracy na robotników budowlanych. Fakt ten wynika głównie z rozpoczęcia wiosną sezonu budowlanego. Spadek zapotrzebowania na tego typu pracowników będzie możliwy do zaobserwowania z końcówką roku. Jest to tendencja naturalna występująca cyklicznie. Dotyczy ona także innych zawodów np. ślusarzy, brukarzy, malarzy konstrukcji wyrobów metalowych.

Poniższa tabela obrazuje jak kształtowała się liczba ofert pracy z pierwszego półrocza 2013 roku (pierwsza 10) w stosunku do okresu analogicznego w 2012 roku:

L.p.	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy w I półroczu 2012r.	Liczba ofert pracy w I półroczu 2013r.
1.	Technik prac biurowych	29	57
2.	Robotnik budowlany	30	54
3.	Sprzedawca	37	29
4.	Pozostali pracownicy przy pracach prostych	546	20
5.	Fryzjer	10	18
6.	Robotnik gospodarczy	48	16
7.	Ślusarz	21	16
8.	Kierowca samochodu ciężarowego	20	16
9.	Magazynier	11	14
10.	Brukarz	7	14

Poniższa tabela pokazuje liczbę ofert pracy w odniesieniu do zawodów, w których zarejestrowanych jest najwięcej osób bezrobotnych .

L.p.	Nazwa zawodu	Liczba zarejestrowanych osób 2013r.	Liczba ofert pracy 2013r.
1.	Bez zawodu	385	0
2.	Sprzedawca	361	29
3.	Ślusarz	133	16
4.	Robotnik gospodarczy	74	16
5.	Kucharz	58	4
6.	Robotnik budowlany	58	54
7.	Murarz	53	6
8.	Technik prac biurowych	51	57
9.	Sprzątaczką biurową	49	5
10.	Technik ekonomista	40	0

W pierwszym półroczu 2013 roku w powiecie mikołowskim odnotowano znacznie niższą liczbę ofert pracy (616 ofert), niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (1123 ofert). Jak widać liczba ofert pracy nie jest wystarczająca, by zaspokoić zapotrzebowanie osób zarejestrowanych. Trzeba tu zaznaczyć, że osoby bez zawodu nie są w tak złej sytuacji, jak wynika to z tabeli. Można przyjąć, iż część z nich znajdzie zatrudnienie korzystając z ofert pracy zgłoszonych wg kodu zawodów na stanowisko: pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani. Większość jednak z tych ofert to prace krótkoterminowe, w niepełnym wymiarze czasu pracy, z bardzo niskim wynagrodzeniem – zgłoszone przez pracodawcę w ramach prac społeczno-użytecznych.

Sytuacja bliska zrównoważeniu popytu na pracowników i ilości osób bezrobotnych występuje jedynie w przypadku zawodu: robotnik budowlany oraz technik prac biurowych (niewielka nadwyżka). W pozostałych zawodach (ofert pracy jest mniej niż osób zarejestrowanych) istnieje deficyt ofert pracy, o różnym stopniu nasilenia. W praktyce oznacza to, iż duża ilość osób bezrobotnych ma spore problemy ze znalezieniem pracy w zawodzie wyuczonym, lub w takim, w którym posiadają już doświadczenie. Tabela pokazuje, iż najtrudniejsza sytuacja występuje w zawodzie sprzedawcy, ślusarza, technika ekonomisty, kucharza. Taka sama lub podobna tendencja występowała w latach ubiegłych.

Tabela:

T-II/P-3a Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie mikołowskim w I półroczu 2013 roku

Największa ilość ofert składanych przez pracodawców dotyczyła następujących grup zawodowych:

1. Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni
2. Pracownicy usług osobistych
3. Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni
4. Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie
5. Sprzedawcy i pokrewni
6. Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)
7. Średni personel do spraw biznesu i administracji
8. Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni
9. Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych
10. Kierowcy i operatorzy pojazdów

W przedstawionej powyżej liście nastąpiły duże zmiany w uszeregowaniu poszczególnych pozycji w stosunku do roku ubiegłego. Jak można zaobserwować w I połowie 2013 roku największe zapotrzebowanie na siłę roboczą występowało w grupie „robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni”. W skład tej grupy wchodzi zawody typu ślusarz, spawacz, ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni, mechanicy pojazdów samochodowych. Występowanie na rynku zapotrzebowania na tego typu zawody wymuszane jest przez gospodarczy charakter naszego regionu. Poziom życia społeczeństwa znacznie się podniósł, a więc wydajemy coraz więcej pieniędzy. Kupujemy duże ilości samochodów (zwłaszcza używanych), co pociąga za sobą zapotrzebowanie na mechaników samochodowych. Budujemy i odnawiamy coraz więcej domów, a co za tym idzie, stawiamy nowe ogrodzenia, balustrady, przesuwne bramy, bramy garażowe. Na rynku zatem pojawia się zapotrzebowanie na ślusarzy i spawaczy. Takich przykładów można mnożyć wiele ponieważ gospodarka regionu Górnego Śląska cały czas się rozwija, powstają nowe zakłady produkcyjne, a stare rozwijają się generując nowe miejsca pracy. Pamiętajmy jednak, że szybkość powstawania nowych miejsc pracy jest bardzo niewielka, znaczna jest zaś liczba likwidowanych działalności gospodarczych. W powiecie mikołowskim w 2012 roku zostało zlikwidowanych prawie 600 działalności gospodarczych.

Drugą grupą zawodową najczęściej poszukiwaną przez pracodawców w I połowie 2013 roku byli „pracownicy usług osobistych”. W jej skład wchodzi takie zawody takie jak: kelnerzy, barmani, fryzjerzy, kosmetyczki, gospodarze budynków itd.

W specyfikę pracy znacznej części tych zawodów można wpisać takie elementy jak np. nietypowe godziny pracy, niskie zarobki itd. Czynniki te mają duży wpływ na rotacje pracownicze w zakładach pracy, a co za tym idzie na rynku występuje zwiększony popyt na zawody z tej grupy.

Na miejscu trzecim ukształtowała się grupa „sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni”. Zapotrzebowanie na tego typu zawody zawsze będzie występowało na rynku w mniejszym lub większym stopniu. Dzisiejsze skomplikowanie wszelkich procedur związanych z administracją publiczną, czy też działalnością gospodarczą pociąga za sobą zatrudnianie pracowników obsługi biurowej. Zarówno w administracji jak działalności handlowej zawsze będą także potrzebni specjaliści z zakresu obsługi klienta. Pamiętać jednak należy, że praca taka będzie wymagała łatwości nawiązywania kontaktów oraz odporności na stres.

Tabela:

T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie mikołowskim w I półroczu 2013 r.

Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

W powiecie mikołowskim w I półroczu 2013r. 18 zawodów wykazywało deficytowość, a 30 zawodów nadwyżkę. W zestawieniu zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej nie uwzględniono zawodów, których wskaźnik intensywności deficytu lub nadwyżki wynosił MAX.

Poniższa lista przedstawia grupę zawodów deficytowych w powiecie mikołowskim, uszeregowanych co do wielkości „wskaźnika intensywności deficytu zawodów”:

- 1. Spawacz metodą MAG**
- 2. Pracownik ochrony fizycznej bez licencji**
- 3. Asystent nauczyciela przedszkola**
- 4. Brukarz**
5. Glazurnik
6. Specjalista do spraw kadr
7. Frezer
8. Kosmetyczka
9. Malarz konstrukcji i wyrobów metalowych
10. Projektant grafiki
- 11. Szlifierz metali**
12. Technolog robót wykończeniowych w budownictwie
13. Technik prac biurowych
14. Dozorca
- 15. Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych**
16. Operator koparko – ładowarki
17. Pielęgniarka
18. Robotnik budowlany

Analizując powyższe zestawienie widzimy, iż w zdecydowanej większości do zawodów deficytowych zostały zaliczone zawody, które wymagają posiadania kwalifikacji zawodowych na poziomie wykształcenia średniego, zawodowego lub gimnazjalnego/podstawowego. W żadnym przypadku spośród przedstawionych tu 18 zawodów, nie istnieje konieczność posiadania kwalifikacji na poziomie wykształcenia wyższego. Tylko w 3 przypadkach może to być dodatkowy argument przy ewentualnym zatrudnieniu przez pracodawcę. Są to zawody: specjalista ds. kadr, asystent nauczyciela przedszkola, technik prac biurowych. Można więc przyjąć, iż kształcenie w potrzebnych na rynku pracy zawodach jest krótkoterminowe, łatwo dostępne, a tym samym nie powinno być kłopotów ze znalezieniem pracownika. Problem jednak tkwi w szczegółach. Prawie w większości przypadków od kandydatów ubiegających się o pracę w przedstawionych wyżej zawodach wymaga się doświadczenia zawodowego. Błędy w wykonywanej pracy np. spawacza, brukarza, glazurnika, operatora koparko – ładowarki itp. mogą pociągnąć za sobą poważne straty finansowe dla

firmy. Stąd właśnie stawiany często przez pracodawców wymóg posiadania doświadczenia zawodowego.

Analizując powyższą listę możemy zauważyć, że niektóre z pojawiających się tam zawodów już kilkakrotnie było zaliczanych do deficytów. Z poprzedniego rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pojawiło się 6 zawodów zaznaczonych grubszym drukiem. Taki stan rzeczy może oznaczać, iż pracodawcom jest trudno znaleźć pracowników w tych branżach ze względu na wymagane specyficzne kwalifikacje i doświadczenie. W przypadku zaś pracownika ochrony fizycznej bez licencji pracodawca wymaga najczęściej od kandydatów do pracy orzeczenia o stopniu niepełnosprawności co powoduje, że grono osób mogących skorzystać z takiej oferty pracy jest znacznie ograniczone.

Oprócz zawodów deficytowych możemy wyróżnić grupę zawodów nadwyżkowych uszeregowanych co do wielkości „wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów”. Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

- 1. Lakiernik samochodowy**
- 2. Technik elektryk**
- 3. Kucharz**
- 4. Technik informatyk**
5. Cukiernik
6. Kucharz małej gastronomii
- 7. Sprzedawca**
- 8. Blacharz samochodowy**
9. Malarz budowlany
- 10. Murarz**
11. Terapeuta zajęciowy
- 12. Stolarz meblowy**
- 13. Ślusarz**
- 14. Piekarz**
- 15. Kelner**
- 16. Technik geodeta**
- 17. Sprzątaczką biurową**
18. Technik budownictwa
- 19. Technik elektronik**
20. Kierowca samochodu osobowego
- 21. Tokarz w metalu**
- 22. Technik administracji**
23. Asystent dyrektora
24. Wydawca posiłków /bufetowy
25. Opiekun w domu pomocy społecznej
- 26. Barman**
- 27. Sekretarka**
- 28. Mechanik samochodów ciężarowych**

29. Blacharz

30. Kamieniarz

Dzisiejszy rynek pracy jest bardzo bezwzględny. W wielu przypadkach wymaga on od potencjalnych pracowników umiejętności wychodzących poza ramy standardowego wykształcenia w wyuczonym zawodzie. Nie bez znaczenia jest tu także zdobyte wcześniej doświadczenie. Sytuacja ta powoduje, że na lokalnym rynku pracy pojawia się pewna grupa osób, które nie są dostosowane do tych wymogów. Trzeba jednak tu zaznaczyć, iż polscy pracodawcy czasami zawyżają oczekiwania co do przyszłych kandydatów i jest to oczywiście ich prawo. Dzieje się tak jednak nawet w przypadkach prostych stanowisk. Nie jest to normalna sytuacja na rynku pracy i o tym już wspominaliśmy. Taki stan rzeczy powoduje, że szczególnie ludzie młodzi po ukończeniu szkoły mają największe problemy z pozyskaniem zatrudnienia i dlatego to właśnie ich największy odsetek rozważa możliwość wyjazdu po za granice kraju w poszukiwaniu pracy. Na powyższej liście możemy zaobserwować, że prawie połowa zawodów nadwyżkowych związana jest z lokalnym system edukacyjnym co potwierdza wcześniejsze tezy.

Analizując listę zawodów nadwyżkowych należy mieć na uwadze (podobnie jak przy deficytach) fakt, że część pojawiających się tam zawodów była możliwa do zaobserwowania w poprzednich rankingach. Podobnie jak w przypadku opisu deficytów, powtarzające się zawody nadwyżkowe zostały zaznaczone pogrubieniem. Ich liczba jest dość duża i może świadczyć o pewnej tendencji w tym zakresie na lokalnym rynku pracy.

Jednym z ważniejszych powodów powstawania takiej a nie innej listy zawodów nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy jest niechęć znacznej części społeczeństwa do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Na tym terenie istniały zawsze wielkie zakłady pracy, które zatrudniały rzesze pracowników z różnym poziomem wykształcenia. Sytuacja ta spowodowała, że w sporej części naszego społeczeństwa pokutuje jeszcze pogląd że powinno wykonywać się tę samą pracę od ukończenia szkoły do emerytury. Osoby takie nie przyjmują do wiadomości, że czasy się zmieniły i należy się do nich dostosować. W trakcie pracy zawodowej często nie podnoszą swoich kwalifikacji i nie rozwijają się zawodowo. W przypadku zwolnień grupowych w ich zakładzie, najczęściej pierwsi tracą zatrudnienie. Ich cała postawa wówczas jest „anty”, a całe społeczeństwo winne jest ich problemów. Klienci tacy przychodząc do urzędu pracy często są zdziwieni, że ktoś proponuje im szkolenie zawodowe skoro oni chcą tylko pracy i to najlepiej w firmie, która ich dopiero co zwolniła. Wychodzi tu także nasz brak elastyczności w reagowaniu na zmiany pojawiające się na rynku pracy. Omawiana grupa osób w dużej mierze zasila listę zawodów nadwyżkowych i nic nie wskazuje na to aby sytuacja ta miała się zmienić.

WNIOSKI

Wnioski końcowe do monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych:

- Systematycznie od 2008 roku wzrasta liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP,
- Polityka Państwa powinna kłaść większy nacisk na promocję samozatrudnienia.
- Procedury zakładania działalności gospodarczej w Polsce w dalszym ciągu są skomplikowane i czasochłonne, co skutecznie odstrasza nowych potencjalnych przedsiębiorców.
- Osoby chcące cały czas utrzymać się na rynku pracy powinny podnosić swoje kwalifikacje i nadążać za postępem technologicznym,
- Od najniższych szczebli edukacji powinno się uświadamiać młodzieży o konieczności elastycznego reagowania na zmiany na rynku pracy.
- Urzędy pracy mają przyznawane coraz mniej środków z Funduszu Pracy na aktywizację zawodową osób bezrobotnych
- Zmiana systemu działania publicznych służb zatrudnienia nie wpłynie na polepszenie sytuacji na rynku pracy.
- Zła sytuacja gospodarcza kraju oraz duża ilość likwidowanych działalności gospodarczych w dalszym ciągu będzie negatywnie wpływać na rynek pracy